

Asia: VN/538/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset säännökset (Luku 1)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 1 ja sen perusteluista

Ehdotetut yleisiä säännöksiä koskevat muutokset perustuvat EU:n jätesäädösten täytäntöönpanoon. On erittäin hyvä, että kiertotalouden periaatteet tulisivat laajemmin huomioiduksi myös jätelainsäädännössä. Siltä osin kuin muutokset ovat kansallisia tulkintoja ehdotamme niihin muutamia tarkennuksia.

Pykäläkohtaiset kommentit:

Ehdotetussa 5 b §:ssä jätteeksi luokittelun päättymisestä on kevennetty vaatimusta jätteen käyttötarkoituksesta direktiivin mukaisesti. Pykälän kolmannessa momentissa käsitellään tapauskohtaista jätteeksi luokittelun päättymistä. Esityksen mukaan arviointi ja perustelut olisi esitettävä toimivaltaiselle ympäristölupaviranomaiselle ratkaistavaksi toimintaa koskevassa ympäristölupapäätöksessä. Ehdotettua mallia toimivampaa olisi siirtää hakemukset ja päätökset jätteeksi luokittelun päättymisestä keskitettyyn käsittelyyn. Myös irtikytöntä ympäristöluvasta olisi edellytys toimivalle järjestelmälle. Tällä tavoin kokonaisuuden hallinta olisi selkeämpää, päätökset linjassa keskenään ja tehdyt päätökset kerryttäisivät osaamista uusia päätöksiä varten. Myös tiedot tehdyistä päätöksistä olisivat helpommin hallittavissa.

Ehdotetussa 6 §:ssä muista määritelmistä on tehty useita lisäyksiä. Yhdyskuntajätteen määritelmässä (kohta 2) on päädytty poikkeamaan EU-direktiivistä. Ehdotammekin, että jätelakia selvennettäisiin käyttämällä jätedirektiivin kotitalousjäte -nimikettä asumisesta syntyvän jätteen sijaan kaikissa siihen liittyvissä kohdissa. Saman pykälän määritelmään materiaalina hyödyntämisestä (kohta 15a) on perusteluissa nostettu esille infrarakentamisen uusiomateriaalit, jotka voitaisiin erityisolosuhteista riippuen katsoa kierrätykseksi. Ehdotus on kannatettava ja kannustaa näiden

materiaalien korkeatasoisempaan käyttöön. Tulkinnanvaraisuuden vähentämiseksi siinä tulisi kuitenkin riittää lueteltujen perusteiden täyttyminen ilman erillisiä erityisolosuhteita.

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 2 ja sen perusteluista

Pykäläkohtaiset kommentit:

Ehdotetussa 11 a §:ssä uudelleenkäytön valmistelun edistämiseksi kunnan, tuottajan ja muun jätteen ammattimaista keräystoimintaa harjoittavan tulisi varata uudelleenkäytön valmistelua harjoittaville yrityksille ja yhteisöille tasapuolinen mahdollisuus uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvan jätteen saamiseen vastaanotto paikasta silloin, kun ne eivät itse järjestä uudelleenkäytön valmistelua kyseiselle jätteelle. Jätelainsäädännön muutosta valmisteleva työryhmä arvioi, että uudelleenkäytön valmistelun edistämistä koskevat vaatimukset lisääisivät jonkin verran jätteen ammattimaista keräystä harjoittavien yritysten hallinnollista taakkaa ja kustannuksia uusien raportointivaatimusten ja keräysjärjestelmiin tehtävien muutosten vuoksi. Järjestelmän toimivuus riippuu paljon, miten asetuksella tullaan määrittelemään kustannusten perimistä koskevista perusteista ja sopimuksen sisällöstä. Uudelleenkäytön edistämisessä keskeistä on myös kysyntä ja sen kasvattaminen.

Ehdotetussa 9 §:ssä tuotteita koskevista huolehtimisvelvollisuuksista ja kielloista on tuotu mukaan kriittisiä raaka-aineita sisältävän tuotteen uudelleenkäytettävyyttä ja kierrätettävyyttä (1. mom. kohta 7). Tämä on erittäin hyvä periaate, joka voi luoda uutta liiketoimintaa. Myös tuotteen valmistajan avoimen datan saatavuutta koskeva huolehtimisvelvoite (2. mom kohta 4) on periaatteena kannatettava. Käytännössä avoimen datan lisäksi tarvitaan uusia liiketoimintamalleja.

Ehdotetussa 15 a §:n perusteluissa tarkennetaan poikkeuksellisia syitä erilliskerätyn jätteen polttamiselle tai kaatopaikkasijoitukselle. Poikkeukselliseksi syyksi voitaisiin perustelujen mukaan katsoa onnettomuus, epätavalliset sääolosuhteet tai muut niihin rinnastettavat syyt. Prosessissa tapahtunutta virhettä ei mainita poikkeustilanteeksi, mutta tosiasiallisesti näin voisi olla, ja se tulisi ottaa huomioon myös perusteluissa.

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto (luku 5)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 5 ja sen perusteluista

Jätelain muutos on tarpeen EU:ssa hyväksytyjen uusien jätealan säädösten täytäntöön panemiseksi. Direktiivi ei vaadi muuttamaan Suomessa pitkään käytössä ollutta kuljetusten kaksoisjärjestelmää, jossa kunnat saavat itse päättää, järjestävätkö ne jätteiden kuljetuksen keskitetysti vai saavatko kiinteistöt itse tilata keräyspalvelun. Ehdotuksessa kuitenkin lopetettaisiin kuntien oikeus päättää kuljetusjärjestelmästä muiden kuin saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta.

Perusteluissa on vedottu komission varhaisvaroitusraporttiin, jossa komissio piti ilman analyysiä vastuiden hajanaisuutta yhtenä syynä kierrätysasteen alhaisuuteen. Komissio ei kuitenkaan varhaisvaroituskertomuksessaan todennut, että kaksoisjärjestelmä pitäisi lakkauttaa, jotta kierrätysastetta saataisiin nostettua. Yksityiset yritykset ovat luoneet markkinaehtoisia järjestelmiä erilliskeräykselle kierrätysasteen nostamiseksi ja palvelutason parantamiseksi. Suurimmat syyt alhaiseen kierrätysasteeseen ovatkin kuntien jätehuoltomääräysten asettamat kierrätyksen kannalta pääosin heikot velvoiteajat sekä välillisesti epävarmuutta luoneet kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen tulkintaerimielisyyksiä aiheuttaneet vaatimukset. Nämä molemmat ovat esillä jätelain käsillä olevassa muutosehdotuksessa. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen alueilla velvoiteajojen mukainen erilliskeräys toimii vähintään yhtä hyvin kuin kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen alueilla.

Esityksessä todetaan, että sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksesta kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen piirissä on 31 % asukkaista ja 47 % kunnista. Erityisesti pienissä kunnissa onkin tyypillisesti haluttu pitää kuljetukset kiinteistön haltijan järjestäminä. Näin reittitehokkuutta on pystytty kasvattamaan ja vahvistamaan paikallisten yritysten elinvoimaisuutta. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa päädytään tilanteeseen, jossa haja-asutusalueilla olevien yritysten mahdollisuudet ostaa kuljetuspalvelu yksityiseltä yritykseltä heikkenevät merkittävästi, kun reitit muuttuvat kannattamattomiksi. Samalla kun esityksellä viedään liiketoiminta kotitalouksille järjestettävistä palveluista, sillä myös ajetaan alas yrityksille suunnattuja palveluita.

Lopuksi, kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta luopumiselle asetetut siirtymäajat ovat kohtuuttomat ja viimeistään-muotoinen kirjaus tarkoittaa käytännössä sitä, että todellista siirtymäaikaa ei ole määritely. Mikäli siis päätettäisiin luopua kaksoisjärjestelmästä yhdyskuntajätteen kuljetuksissa, tulisi siinä vähintäänkin noudattaa riittävän pitkää siirtymäaikaa. Vuonna 2018 (Laki jätelain muuttamisesta 445/2018) tällaiseksi siirtymäajaksi katsottiin 10 vuotta, joten samaa siirtymäaikaa voisi noudattaa myös tässä muutoksessa.

Pykäläkohtaiset kommentit:

Ehdotettuun 32 §:ään kunnan velvollisuudesta järjestää jätehuolto on lisätty viittaus kotitalouden pienimuotoisessa itse tehtävässä rakennus- ja purkutoiminnassa syntyvään jätteeseen. Perustelujen mukaan tämä olisi tarpeen sen selventämiseksi, että kyseisen jätteen jätehuollon järjestämisvelvollisuus säilyisi kunnan vastuulla, vaikka jäte luokitellaan rakennus- ja purkujätteeksi. Ehdotettu kirjaus ei vastaa nykyistä tulkintakäytäntöä. Jätehuollon järjestämisvastuiden rajat tulisi pitää mahdollisimman yksiselitteisinä eikä kunnan vastuun tulisi ulottua kotitalouksissa syntyvää yhdyskuntajätettä laajemmalle. Ehdotettu lisäys ei myöskään edistä selkeää vastuunjakoa ja se tulisi siten poistaa. Rakennus- ja purkujätteen vastaanotossa tulisi olla selvää, että rakennus- ja purkuruuran tilaaminen ammattimaiselta toimijalta (y-tunnus) tarkoittaa aina sitä, että kohteesta syntyvä jäte ei kuulu kunnan vastuulle. Rakennus- ja purkujäte olisi kunnan vastuulla vain, jos se soveltuu kuljetettavaksi kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa.

Ehdotetun 36 §:n 2 momenttiin kunnan järjestämästä jätteenkuljetuksesta on tuotu tasapuolisten kilpailuolosuhteiden turvaamiseksi julkisia hankintoja koskevaa teknistä ohjeistusta. On hyvin vaikea uskoa, että näiden ohjeiden tuominen osaksi jätelakia toimisi ratkaisuna pienyritysten selviytymiseen. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa urakkasopimusten kestoksi tulisi todennäköisesti olemaan kaluston poistoaikaa lyhyempi, mikä jo itsessään vähentää pk-yritysten mahdollisuuksia perustaa liiketoimintansa kunnan järjestämän jätteenkuljetusurakan tai -urakoiden varaan. Ehdotus ei turvaa pk-sektorin toimintaedellytyksiä.

Ehdotetun 37 §:n mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus koskisi vain saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusta kunnan niin päättäessä. Esityksessä on poistettu tulkintaerimielisyyksiä aiheuttaneet vaatimukset (voimassa olevan lain 1 mom. kohdat 2 ja 3). Esitetty malli olisi ulotettavissa koskemaan kaikkea kunnan vastuulle kuuluvan yhdyskuntajätteen kuljetusta. Muutos vähentäisi sitä hallinnollista taakkaa päätöksen valmistelussa, johon nyt on vedottu ja jonka perusteella kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus haluttaisiin lakkauttaa.

Ehdotetussa 39 §:ssä tiedoista kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta edellytetään tietojen antamista kunnan jätehuoltoviranomaiselle. Saostus- ja umpikaivolietteet ovat siirtoasiakirjavelvollisuuden piirissä, ja siksi herääkin kysymys, miksi tietoja täytyy luovuttaa kahteen kertaan. Voisiko tietojärjestelmä siirtoasiakirjoista toimia samalla myös näiden tietojen käsittelyn välineenä, joihin kunnan jätehuoltoviranomaisella on pääsy? Kuntien tai kuntien yhteisen toimielimen ylläpitämät omat järjestelmät maksavat kuntalaisille ja aiheuttavat runsaasti hallinnollista taakkaa sekä viranomaiselle että jätteen kuljettajille.

Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 6 ja 7 sekä niiden perusteluista

Tuottajavastuun ajatus on, että tuottaja maksaa markkinoille saattamiensa tuotteiden jätehuoltokustannukset ja jätehuoltokustannus vaikuttaa tuotteen hinnan kautta kuluttajan ostopäätöksiin. Pakkausjätteiden erilliskeräyksen järjestäminen kunnan ja tuottajan yhteistoimintana ja siihen kytketty korvausten sopiminen on kansallinen sääntelyratkaisu, jossa tuottajille jää maksettavaksi 80 % pakkausjätehuollon kokonaiskustannuksista (tarkasteltu 3. vaihtoehto). Direktiivi sallii 100 %:n kustannusvastuusta poikkeamisen, jos se on perusteltua asianmukaisen jätehuollon ja järjestelmän taloudellisen elinkelpoisuuden varmistamiseksi. Suomessa pakkausjätehuolto toimii asianmukaisesti ja maltillisin kustannuksin.

Esitetty malli heikentää yksityisten yritysten liiketoimintamallien kehittämismahdollisuuksia. Valittu toteutusvaihtoehto on sidottu kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymiseen. Tarkastelluista toteuttamisvaihtoehdoista täysi tuottajavastuu (2. vaihtoehto) olisi oikeudenmukaisempi vaihtoehto myös aiheuttaja maksaa -periaatteen näkökulmasta. Siinä tuottajat voisivat toteuttaa operatiivisen

vastuunsa eri tavoin: kilpailuttamalla itse, ostamalla kilpailutusjärjestelyt tai erilaisin puitejärjestelyin.

Esityksessä on nostettu esille, että pakkausjäte tulisi mahdollisuuksien mukaan kerätä yhdessä muiden samaa materiaalia olevien jätteiden kanssa erityisesti metalli- ja muovijätteiden erilliskeräyksen tehostamiseksi. Emme vastausta erilliskeräysvelvoitteiden kasvattamista.

Nyt tehtävällä lainsäädännöllä ei saa kuitenkaan rajoittaa kuntalaisten oikeuksia tuoda metallijäte haluamaansa vastaanottoa paikkaan, ja siten myös ansaita materiaalilla. Pienmetallien lisäksi kotitalouksista syntyvään metallijätteeseen kuuluu remonttijätteitä ja isoja esineitä. Pelkäämme, että ehdotetusta yhteiskeräyksestä ja kotitalouksien rakennus- ja purkujätteen siirtämisestä kunnan vastuulle seuraa keräysmetallin vastaanottoa koskevaa ohjeistusta ja tulkintaa, joka rajaa yksityisten romupihojen yhteistyötä kuluttajien kanssa.

Metallin vastaanottoa tehdään kattavasti koko maassa, ja materiaalista hyvitetään tuojalle markkinoiden mukainen hinta kg-perusteisesti. Suurin osa metallijätteestä tulee yritysten toiminnasta, mutta kuluttajien jätteet ovat kuitenkin merkittävä osa kokonaisuuden toimivuuden kannalta. Kuluttajilta tulevat jätteet hyödyntävät kattavan keräys- ja käsittelyverkoston ylläpitämistä. Lailla on varmistettava, että näin tulee olemaan myös jatkossa, koska käsittelyprosessit tarvitsevat toimiakseen suuren volyymin ja liian voimakas keskittäminen heikentää romunkäsittelijöiden toimintaedellytyksiä.

Hyvin toimiviin ja kierrätystä edistäviin toimintamalleihin ei tulisikaan lainsäädännöllä luoda esteitä, vaan varmistaa niiden toteutumisen myös jatkossa. Metallinkeräyksellä on perinteisesti kerätty myös varoja esimerkiksi urheiluseuratoimintaan, ja tämänkin tulee tulevaisuudessa olla mahdollista. Perusteluissa tulee selvästi tuoda esille, että esityksessä olevat toimintamallit metallinkeräyksessä täydentävät nykyisiä keräysmuotoja, eivätkä korvaa niitä.

Lisäksi haluamme tuoda esille, että operatiivisen toiminnan näkökulmasta yhteistyö tuottajayhteisöjen ja erityisesti pakkausjätteiden osalta Mepak Kierrätys Oy:n kanssa on sujunut hyvin. Yritysten metallipakkausten kierrätyksessä nykyinen toimintamalli, jossa yritykset tuovat materiaalit terminaaliin ja vastaanottava taho hoitaa korvaukset, toimii moitteettomasti eikä sitä tule muuttaa. Romupihuille tulevien pakkausjätteiden osalta liitolla on myös valmiudet edelleen kehittää pakkausmateriaalien raportointia tuottajan kanssa.

Pykäläkohtaiset kommentit:

Ehdotetussa 49 a §:ssä kunnan ja pakkausten yhteistoiminnasta pakkausjätteen keräyksessä edellytetään, että pakkausjäte kerätään mahdollisuuksien mukaan yhdessä muiden samaa materiaalia olevien jätteiden kanssa (kohta 3). Tätä kohtaa tulee perustelujen osalta tarkentaa siten, että toimintamalli ei estä kuntalaisia viemästä muita kuin pakkausjätteitä myös muuhun vastaanottoon.

Ehdotetussa 66 §:ssä tuottajayhteisöjen palveluhankinnasta edellytetään, että tuottajayhteisön on julkaistava palveluhankintoja koskevat yleiset periaatteet ja menettelyt yleisessä tietoverkossa. Tämä toiminnan julkisuutta koskeva vaatimus on erittäin hyvä. Koska tuottajayhteisöt eivät kuulu julkisten hankintojen piiriin, on erittäin tärkeää, että palveluhankinnat pystytään toteuttamaan avoimesti ja läpinäkyvästi.

Muut jätelain pykälät

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen muista luvuista ja niiden perusteluista

Ehdotuksessa (94 – 99, 142 a §) tarkennetaan ja kiristetään jätehuoltorekisteriin liittyviä vaatimuksia ja käytäntöjä. Menettelyyn liittyvä sähköinen käsittely vireillepanovaiheesta päätöksentekoon, käsittelyn keskittäminen nimettävälle ELY-keskukselle, vakuuden poistaminen sekä jätehuoltorekisterin tietopalvelun käyttöönotto ovat kaikki kannatettavia muutoksia.

Ehdotuksessa (117 c §) tuodaan uusi jätettä toiseen maahan siirtävän selvilläolo- ja kirjanpitovelvollisuus. Sen mukaan Valtioneuvoston asetuksella määrättävistä jätteistä on pidettävä kirjanpitoa, joista toimitetaan asetuksessa määrättyt tiedot Suomen ympäristökeskukselle. Perustelujen perusteella velvoite koskisi yhdyskunta-, pakkaus- ja öljyjätteitä sekä rakennus- ja purkujätteitä. On tarkistettava, miten tietojen keruu sujuu pienimmällä hallinnollisella taakalla suhteessa jätteen viennistä tehtäviin sopimuksiin ja niistä annettaviin tietoihin.

Ehdotuksessa (118 §) laajennetaan kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus koskemaan toimintaa, jossa syntyy POP-asetuksen liitteessä IV tarkoitettuja pysyviä orgaanisia yhdisteitä sisältäviä POP-jätteitä. Näitä jätteitä koskeva sähköinen raportointivelvollisuus astuisi voimaan ilman siirtymäaikaa vuoden 2021 alusta. POP-jätteen kirjanpitovelvollisuuden kohdistuminen jätteen haltijaan voisi osaltaan edistää POP-jätteen asianmukaista erottelua käsittelylaitoksissa, koska siirtoasiakirjoissa tulisi olla merkintä jätteen koostumuksista ja POP-yhdisteiden pitoisuuksista. On kuitenkin hyvin vaikea uskoa, että velvoite tällaisenaan olisi mahdollista saada toimimaan jätteen haltijan kautta, erityisesti, kun POP-jätteet ovat usein yksittäisissä osissa eri tuotteissa. Kuten perusteluissa todetaan, POP-yhdisteitä sisältäviä jätteitä ei analysoida jätevirroista ja niiden tunnistamiseen ja erotteluun kohdistuu haasteita. Jätteen alkuperäiselle haltijalle tämä on vielä suurempi haaste. Tavoite muutoksessa on sinällään kannatettava, mutta keinot jäävät vielä hyvin avoimiksi. Onkin tärkeää tuottaa tietoa, jolla muutos voidaan saada toteutettua.

Samaan pykälään (118 § 2. mom.) on lisätty velvoite pitää kirjanpitoa jätteen hyödyntämisessä syntyvistä tuotteista ja materiaaleista, joita ei enää luokitella jätteeksi. Romupihoilla on perinteisesti otettu talteen esineitä, joilla voi olla arvoa sellaisenaan toiselle käyttäjälle. Näitä ei varsinaisesti luokitella jätteeksi, joten niitä ei myöskään koske jätteeksi luokittelun päättyminen. Esityksestä jää epäselväksi, tuleeko näistä pitää jatkossa erikseen kirjanpitoa.

Ehdotuksessa (121 - 121 b §) tarkennetaan ja tuodaan uusia velvollisuuksia siirtoasiakirjoihin. Velvollisuus siirtoasiakirjan laatimiseen laajennetaan koskemaan myös muita kuin vaaralliseksi luokiteltavia POP-jätteitä. Menettely on jäljitettävyyden näkökulmasta kannatettava, mutta sekä jätteen alkuperäisen haltijan että ammattimaista jätteenkäsittelyä tekevän toiminnanharjoittajan näkökulmasta hankala. Lisäohjeistukselle on siis tarvetta. Sähköisten siirtoasiakirjojen osalta esityksessä säädetään siirtoasiakirjan laatineelle jätteen haltijalle velvollisuus huolehtia siirtoasiakirjojen tietojen toimittamisesta ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Tässä tulee selvästi pystyä sopimaan, kuuluuko velvollisuus lähettäjälle vai vastaanottajalle. Eri osapuolten kuittaus jätteen siirtymisestä sähköisen allekirjoituksen sijaan muulla sähköisellä todentamismenetelmällä tulisi olla esimerkiksi GPS:llä tai vastaavalla tavalla helposti tehtävä merkintä myös niissä tapauksissa, kun jätteen lähettäjä tai vastaanottaja ei ole fyysisesti paikalla. On hyvä, että esimerkiksi teknisten ongelmien ilmaantuessa on edelleen mahdollisuus käyttää paperista siirtoasiakirjaa.

Muiden lakien muutettavat pykälät (ympäristönsuojelulaki, kemikaalilaki, rikoslaki ja laki rikesakkorikkomuksista)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ympäristönsuojelulakiin, kemikaalilakiin, rikoslakiin ja ehdotetuista pykälämuutoksista ja niiden perusteluista

-

Asetusyhteenvedo

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätealan asetuksiin ehdotettavien muutosten keskeisestä sisällöstä

Rakennus- ja purkujätteen määrän ja haitallisuuden vähentäminen, erilliskeräys ja hyödyntäminen - kohdassa (asetuksen 15 §) suunnittelua ja toteutusta koskeva velvollisuus oltaisiin kohdentamassa pääurakoitsijaan. Pääurakoitsijan tulisi huolehtia siitä, että hankkeessa syntyvät rakennus- ja purkujätteet valmistellaan uudelleenkäytettäviksi, kierrätetään tai hyödynnetään muulla tavoin. Rakennushankkeeseen ryhtyvän ja/tai päätoteuttajan velvollisuudet tulee säilyttää asetustasolla jatkossakin. Edellytykset materiaalien uudelleenkäytölle ja kierrätykselle luodaan hankkeen suunnittelu- ja kilpailutusvaiheessa. Jos nämä tehdään huolimattomasti, pääurakoitsijan mahdollisuuksia toimia etusijajärjestyksen mukaisesti kavennetaan merkittävästi. Asetusta koskeva tarkennus täytyy tehdä linjassa MRL:n muutoksen kanssa.

Vaikutusten arviointi

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perustelujen luvuista 4.2-5.

Vaikutusarvioissa on suurimmilta osin sivuutettu yritys- ja elinkeinopoliittiset vaikutukset sekä dynaamiset vaikutukset jätehuollossa ja sen arvoketjussa.

Vaikutusten arvioinnissa on sivuutettu kunnallisten jätelaitosten roolin merkittävä vahvistaminen suhteessa alan yksityisiin toimijoihin. Jätteiden erilliskeräyksen laajentaminen kiinteistöiltä ja kuljetusten siirtäminen kunnallisten jätelaitosten kilpailuttamiksi kasvattavat kunnallisten yhtiöiden liikevaihtoa vähintään 100 miljoonalla eurolla. Kasvava liikevaihto antaa kuntayhtiöille mahdollisuuden laajentaa myös markkinaehtoista toimintaansa sidosyksikköaseman turvin. Jäteala kärsii jo nyt kilpailuneutraliteettiongelmista, joita lakiesitys entisestään pahentaa.

Kuljetusjärjestelmämuutosta perustellaan muiden yhteiskunnallisten vaikutusten arvioinnissa toteamalla, että kunnan julkisena hallintotehtävänä jätteen kuljetus ei kuuluisi elinkeinovapauden piiriin. Perustuslakivaliokunnan kannasta viitataan vuosilta 2006-2012 oleviin lausuntoihin, jotka koskevat kaupallisen kalastuksen vakuutustukea, toimenpiteitä tupakoinnin vähentämiseksi, luotsauslakia sekä tilatukijärjestelmää. Luotsauslakia lukuun ottamatta hallintotehtävät koskivat rekisteröinti- tai hyväksymismenettelyjä. Toisaalta lausunnoissa on käsitelty lainsäätäjän liikkumavaraa omaisuudensuojan näkökulmasta. Esityksessä erityisesti pk-yrityksiltä viedään vuosikymmenten aikana rakennetut asiakassuhteet ja edellytykset monimuotoiseen jätehuoltoliiketoimintaan, jolloin lainsäätäjän liikkumavaran voitaisiin katsoa olevan pienempi. Olemme huolissamme, että aikana, jolloin yritysten toimintaedellytykset halutaan erityisesti varmistaa, jätehuollon toimintakentässä menetellään tätä vastaan.

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perusteluiden muista osista ja muista mahdollisista asioista

Huolimatta ensimmäiseen pykälään lisätystä lain tarkoituksesta kiertotalouden edistämisessä muutosesityksessä todellinen kiertotalouden edistäminen kuten investoinnit, käsittely ja uusiomateriaalien kysynnän vahvistaminen jäävät sivuosaan. Kiertotalouden edistämiseen tarvitaankin vielä paljon lisätoimia.

Suomen Romukauppiain Liitto ry edustaa yli sataa yritystä, jotka käsittelevät eri lähteistä syntyviä kierrätysmetalleja ja myös muita jätemateriaaleja. Yli 90 % liiton jäsenistä on pk-yrityksiä. Liitto tekee tiivistä yhteistyötä tuottajayhteisöjen kanssa erityisesti koskien akkuja ja paristoja, metallipakkauksia, renkaita, romuajoneuvoja, sähkö- ja elektroniikkalaitteita.

Kinnunen Riikka
Suomen Romukauppiain Liitto ry